WORLD SCIENCE PUBLISHING
LONDON LTD
LONDON
London International Monthly Conference on Multidisciplinary Research and Innovation

BO‘LAJAK TARBIYACHILARNING PEDAGOGIK HIKOYACHILIK (STORYTELLING) KOMPETENSIYASINI RIVOJLANTIRISH

Toshpo'latova Gulnoza O'rinboy qizi
Farg‘onadagi Xalqaro Korea Universiteti o‘qituvchisi
E-mail:g.toshpulatova@nordicuniversity.org
ORCID: 0009-0005-0540-6688

Annotatsiya. Mazkur tezisda bo‘lajak tarbiyachilarning pedagogik hikoyachilik (storytelling) kompetensiyasini rivojlantirishning nazariy va amaliy jihatlari, tadqiqot metodlarining samaradorligi, imkoniyatlari va tarbiyalanuvchilarning nutqiy rivojlanishidagi ahamiyati yoritilgan. Maktabgacha ta’lim jarayonida hikoyachilik bolalarning nutqiy, kommunikativ, kognitiv va ijtimoiy-emotsional rivojlanishini qo‘llab-quvvatlovchi samarali pedagogik vositalardan biri hisoblanadi.

Kalit so‘zlar: pedagogik kompetensiya, storytelling, pedagogik hikoyachilik, narrativ kompetensiya, maktabgacha ta’lim, hikoya qilish, kommunikativ kompetensiya, ifodali nutq, dialogik muloqot, raqamli storytelling, narrativ metod.

Аннотация. В данной тезисной работе рассматриваются теоретические и практические аспекты развития компетенции будущих воспитателей в области педагогического сторителлинга, эффективность и возможности исследовательских методов, а также значение сторителлинга для речевого развития детей дошкольного возраста. В процессе дошкольного образования рассказывание историй рассматривается как одно из эффективных педагогических средств, способствующих речевому, коммуникативному, когнитивному и социально-эмоциональному развитию детей.

Ключевые слова: педагогическая компетентность, сторителлинг, педагогический сторителлинг, нарративная компетентность, дошкольное образование, рассказывание историй, коммуникативная компетентность, выразительная речь, диалогическое общение, цифровой сторителлинг, нарративный метод.

Abstract. This thesis examines the theoretical and practical aspects of developing prospective preschool educators’ pedagogical storytelling competence, the effectiveness and potential of research methods, and the significance of storytelling for the speech development of preschool children. In the preschool education process, storytelling is considered one of the effective pedagogical tools that support children’s speech, communicative, cognitive, and social-emotional development.

Keywords: pedagogical competence, storytelling, pedagogical storytelling, narrative competence, preschool education, storytelling skills, communicative competence, expressive speech, dialogic communication, digital storytelling, narrative method.

Kirish(Introduction)

Bugungi kunda maktabgacha ta’lim tizimida tarbiyalanuvchilarning nutqiy, kommunikativ, kognitiv va ijtimoiy-emotsional rivojlanishini ta’minlash, shuningdek, bo‘lajak tarbiyachilarning kasbiy-

© 2026 London International Monthly Conference on Multidisciplinary Research and Innovation. All Rights Reserved.

pedagogik kompetensiyalarini takomillashtirish muhim ahamiyat kasb etmoqda. Mazkur jarayonda pedagogik hikoyachilik (storytelling) tarbiyalanuvchilarda mustaqil fikrlash, tasavvur qilish, voqealar ketma-ketligini anglash, o‘z fikrini izchil va ifodali bayon etish hamda muloqotga kirishish ko‘nikmalarini rivojlantirishga xizmat qiluvchi samarali pedagogik vosita hisoblanadi.

Tadqiqotning metodlari(Methods)

Tadqiqot jarayonida bo‘lajak tarbiyachilarning pedagogik hikoyachilik (storytelling) kompetensiyasini rivojlantirishning nazariy va amaliy jihatlarini o‘rganish maqsadida ilmiy-pedagogik adabiyotlarni tahlil qilish, taqqoslash va umumlashtirish, pedagogik kuzatish, so‘rovnoma, suhbat hamda pedagogik tajriba-sinov metodlaridan foydalanildi. Shuningdek, nazariy tahlil qilish orqali storytelling metodlarining pedagogik imkoniyatlari ko‘rib chiqildi.

Natijalar(Results)

Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatadiki, pedagogik hikoyachilik (storytelling) bo‘lajak tarbiyachilarning kasbiy-pedagogik kompetensiyasini rivojlantirishda muhim ahamiyatga ega ekanligi nazariy jihatdan asoslandi.

Birinchidan, storytelling metodidan foydalanish bo‘lajak tarbiyachilarda hikoya mazmunini mantiqiy izchillikda shakllantirish, voqealarni ketma-ket bayon etish, ifodali nutq vositalaridan foydalanish hamda tinglovchilar bilan samarali muloqot o‘rnatish ko‘nikmalarini rivojlantirish imkonini beradi.

Ikkinchidan, pedagogik hikoyachilik kompetensiyasini rivojlantirishning muhim tarkibiy qismlari sifatida hikoya tuzish, nutqiy ifodalilik, mantiqiy izchillik, kommunikativ faollik va ijodiy yondashuv belgilandi. Mazkur tarkibiy qismlarni rivojlantirishda rasm asosida hikoya tuzish, ertaklarni qayta hikoyalash, muammoli vaziyatlar asosida hikoya yaratish, rolli ijro hamda raqamli storytelling kabi metodlardan foydalanish mumkinligi aniqlandi.

Uchinchidan, bo‘lajak tarbiyachilarning storytelling kompetensiyasini baholashda mezonlarga asoslangan yondashuvning ahamiyati belgilandi. Jumladan, hikoya mazmunining izchilligi, nutqning ravonligi va ifodaliligi, mustaqil fikrlash, tinglovchilar bilan dialogik muloqot o‘rnatish hamda ijodiy yondashuv kabi ko‘rsatkichlarni baholash kompetensiyaning rivojlanish darajasini aniqlashga xizmat qiladi. Ushbu yondashuv pedagogik tayyorgarlikdagi mavjud ehtiyojlarni aniqlash va ta’lim jarayonini takomillashtirish uchun metodik asos bo‘lib xizmat qilishi mumkin.

Muhokama(Discussion)

Pedagogik hikoyachilik kompetensiyasini rivojlantirishda asosiy e’tibor bo‘lajak tarbiyachining tayyor hikoyani bayon etish qobiliyatigagina emas, balki pedagogik vaziyatga mos hikoya mazmunini tanlash, tarbiyalanuvchilarning yosh xususiyatlarini hisobga olish va hikoya orqali ta’limiy maqsadga erishish mahoratiga qaratilishi lozim.

Storytelling jarayonida mazmun, hissiy ta’sir va pedagogik maqsadning o‘zaro uyg‘unligi bolalarning hikoya mazmunini anglashiga hamda undagi voqealarni mustaqil talqin qilishiga sharoit yaratadi.

Shu nuqtayi nazardan, bo‘lajak tarbiyachilarning hikoyachilik kompetensiyasini rivojlantirishda refleksiv tahlil muhim o‘rin tutadi: talaba o‘z hikoyasining mazmuni, ta’sirchanligi va bolalar bilan muloqotdagi samaradorligini tahlil qilish orqali kasbiy faoliyatini takomillashtiradi.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda**,** bo‘lajak tarbiyachilarning pedagogik hikoyachilik (storytelling) kompetensiyasini rivojlantirish maktabgacha ta’lim sifatini oshirishning muhim omillaridan biridir. Mazkur kompetensiyani shakllantirish jarayonida ijodiy yondashuv, pedagogik vaziyatlarni tahlil qilish,

© 2026 London International Monthly Conference on Multidisciplinary Research and Innovation. All Rights Reserved.

refleksiv baholash va zamonaviy ta'lim texnologiyalaridan maqsadli foydalanishga alohida e'tibor qaratish lozim. Storytelling metodlarini kasbiy tayyorgarlik jarayoniga izchil integratsiya qilish bo'lajak tarbiyachilarning pedagogik mahoratini takomillashtirish hamda bolalar bilan mazmunli va samarali muloqot tashkil etish imkoniyatlarini kengaytiradi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. R. Nosirova. Maktabgacha ta'limni rivojlantirishning konseptual asoslari: o'quv qo'llanma.-Chirchiq-2023.
2. Z.Nazarova, F. Mardiyeva.(2026) Maktabgacha yoshdagi bolalarga ertaklarni hikoya qilishda motiv va syujetning tarbiyaviy ahamiyati("Pahlavon Rustam"ertagi misolida)//Maktabgacha va Maktab ta'limi jurnali.4(1), 430-432. «Maktabgacha Va Maktab ta'limi» Jurnali, 4(1). https://doi.org/10.5281/zenodo.18256100
3. T. Matrizayeva. Bo'lajak tarbiyachilarning badiiy tafakkurini xalq og'zaki ijodi asosida rivojlantirish metodikasi. (2026). «Maktabgacha Va Maktab ta'limi» Jurnali, 4(8), 443-448. https://doi.org/10.5281/zenodo.22099528
4. G.X.Xamroyeva. Hikoya qilish (storytelling) texnologiyasi orqali o'quvchilarning tanqidiy va ijodiy fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirish. (2026).Zamin ilmiy tadqiqotlar jurnali,2(8),158-162.
5. https://phoenixpublication.net/index.php/ZAM/article/view/13208
6. S. Shengjergji , J. Myrendal , N. Pramling. Scaffolding and Triggering: Teachers' questions and children's response patterns during digital storytelling activities in preschool(2026) Teaching and Teacher Education. http://www.elsevier.com/locate/tate
7. Suggate, S. P. Interactive Elaborative Storytelling Fosters Vocabulary in Pre-Schoolers Compared to Repeated-Reading and Phonemic Awareness Interventions.(2021)Science Direct. https://doi.org/10.1016/j.cogdev.2020.100996

© 2026 London International Monthly Conference on Multidisciplinary Research and Innovation. All Rights Reserved.